

Programowanie obiektowe w języku C++

Stanisław Gepner

sgepner@meil.pw.edu.pl

Co już wiemy

- ① Proceduralnie a obiektowo
- ② Obiekt to instancja klasy, łączy dane i metody
- ③ Co ++ daje C? - nowe elementy języka
  - namespace
  - referencja &
  - new delete
  - ...
- ④ Coś wspominaliśmy o klasach ...

Struktura C

- Dostępne w C, *struct*{};.
- Pozwalają na grupowanie danych, brak metod (prawie)
- Definiuje nowy typ zmiennej, zmienne tego typu można deklarować
- Brak hermetyzacji

```
#include <stdio.h>

struct student{
    int numerindeksu;
    float ocenazcpp;
    void (*pprint)(struct student*);
};

void print(struct student* self)
{
    printf("Student %d received %1.1f\n", self->numerindeksu, self->
        ocenazcpp);
}

int main(){
    struct student s1;
    s1.pprint = print;
    s1.numerindeksu = 207778;
    s1.ocenazcpp = 2;
    s1.pprint(&s1);
}
```

Struktura C++

- Rozszerzone możliwości dostępne w C++
- Może mieć metody
- Dostępna kontrola dostępu - hermetyzacja
- Domyślnie wszystko *public*, w klasie zaś, *private*

```
#include <iostream>
using namespace std;
struct student{
    int numerindeksu;
    void setOcena(float o){ocenazcpp=o;}
    void print(void)
    {
        cout << "Student_" << numerindeksu << "_received_" << ocenazcpp
            << endl;
    }
    float ocenazcpp;
};

int main(){
    student s1;
    s1.numerindeksu = 207778;
    s1.setOcena(2.5);

    s1.print();
}
```

Klasa

class{...}

- Klasa to definicja dla *obiektu*, a obiekt to *instancja* klasy.
- Klasa opisuje dane oraz interfejs.
- Interfejs to opis sposobu komunikacji z instancjami klasy.
- Podobna do struktury

```
#include <iostream>
using namespace std;
class student{
public:
    int numerindeksu;
    void setOcena(float o){ocenazcpp=o;}
    void print(void)
    {
        cout << "Student_" << numerindeksu << "_received_" << ocenazcpp
            << endl;
    }
private:
    float ocenazcpp;
};
int main(){
    student s1;
    s1.numerindeksu = 207778;
    s1.setOcena(2.5);

    s1.print();
}
```

Klasa

```
class foobar{  
    //class body  
  
    //atrybuty  
  
    //metody  
    ...  
};  
  
//metody cd.
```

- Definicja nowej klasy zaczyna się od słówka *class*
- Dalej nazwa - identyfikator
- Ciało klasy zawarte jest między { } zakończone ;
- Atrybuty i metody w ciele klasy
- Ciało metod może być poza klasą

Klasa

```
class foobar{  
public:  
    int foo;  
    int fun(){return foo; }  
};  
  
foobar fu;  
fu.foo = 5;  
int a = fu.fun();  
  
foobar *p = new foobar;  
p->foo;  
int b = p->fun();  
  
delete p;
```

- Z zewnątrz dostęp przez .
np.: *foobar.foo*
lub *foobar.fun()*
- lub przez -> jeżeli wskaźnik
np.: *p->foo*
lub *p->fun()*
- Metody klasy mają dostęp do wszystkiego
przez nazwę *return foo*;
lub przez *this->foo1*;
- Atrybutami mogą być typy proste, inne klasy, kolekcje, wskaźniki i referencje ...

Funkcje w klasie? Czyli metody!

```
#include <iostream>

using namespace std;

class person{
public:
    void setAge(int a){ mAge=a; }
    int getAge(){ return mAge; }
    void printtS(){cout << mS << endl;}
    void calcS();
private:
    int mAge;
    int mS;
};

void person::calcS(){
    mS = 2 * mAge;
}

int main(){
    person p;
    p.setAge(3);
    p.calcS();
    cout << p.getAge() << endl;
    p.printtS();
}
```

- Mogą być w ciele
- albo poza - z deklaracją w ciele i operatorem zasięgu ::
- w .h lub .cpp
- Metoda ma dostęp do wszystkich atrybutów klasy

Domyślne argumenty

```
#include <iostream>
using namespace std;
class person{
public:
    void setAge(int a = 0)
    {mAge=a;}
    void setS(int s=0);
    void print()
    {
        cout << mAge << " " << mS
            << endl;
    }
private:
    int mAge;
    int mS;
};

void person::setS(int s){
    mS = s;
}

int main(){
    person p;
    p.setAge();
    p.setS();
    p.print();
}
```

- Na końcu listy argumentów
- Jeżeli ciało w klasie to OK
- Jeżeli metoda ma ciało poza klasą, to tylko w prototypie w klasie

Klasa

public: i private:

```
#include <iostream>
using namespace std;
class foobar{
public:
    int foo;
    int fun(){return foo1; }
    int fun_other(foobar& rf)
    {
        return rf.fun1();
    }
private:
    int foo1;
    int fun1(){
        return this->foo;
    }
};

int main()
{
    foobar fu1, fu2;
    fu1.foo = 5;
    fu2.foo = 9;

    int a = fu1.fun_other(fu1);
    int b = fu1.fun_other(fu2);
}
```

- *public:* i *private:* określają widoczność, dostęp do członków klasy; atrybutów i metod
- Definiują sekcje, wszystko w sekcji ma daną widoczność.
- *public:* nieograniczony dostęp z każdego miejsca i przez wszystko
- *private:* tylko metody instancji danej klasy mają dostęp
- ... To znaczy inne obiekty tej samej klasy też ...
- Kontrola w czasie kompilacji nie wykonania

Klasa

public: i private:

```
#include <iostream>
using namespace std;
class foobar{
public:
    \\ metody
private:
    \\ dane
    \\ metody
};
```

- dane prywatne
- metody publiczne
- Bezpieczeństwo przed niepożądaną manipulacją
- Ukrywaj atrybuty, wystawiaj interfejs
- Jak bankomat

Klasa

public: i private:

```
#include <iostream>
using namespace std;
class foobar{
public:
    void setFoo(int f){foo=f;}
    int getFoo(){return foo;}
    const int& cFoo(){return foo;}
    int& rFoo(){return foo;}
private:
    int foo;
};

int main()
{
    foobar fu1;;
    ...
}
```

- atrybut `int foo` jest prywatny
- dodano metody `get/set` do operowania
- nowe słówko `const`
- metoda `const int& cFoo()` zwraca referencje
- metoda `int& rFoo()` też ...
- Różnica? patrz przykład
- Jak nie zapomnimy to wrócimy

Tworzenie obiektu

Konstruktor

```
#include <iostream>
class foobar{
    private:
        int a;
        int b;
};
int main(){
    std::cout << sizeof(foobar) <<
        std::endl;
    foobar f1; //obiekt f1 typu
               foobar istnieje
    std::cout << sizeof(foobar) <<
        std::endl;
}
```

- Domyślny, parametryczny, kopiujący, lista inicjalizacyjna ...
- Konstruktor to specjalna metoda klasy
- Jest wywoływana przy tworzeniu obiektu
- Pamięć alokowana w chwili powołania instancji klasy
- Jeżeli go nie stworzymy zrobi to kompilator

Tworzenie obiektu

Konstruktor domyślny

```
#include <iostream>
class foobar{
public:
    foobar() {}
private:
    int a;
    int b;
};
int main(){
    foobar f1;
}
```

- Jest zawsze
- Powinien być w sekcji public:
- ... chyba, że nie chcemy ...
- składnia:
identyfikator() { *ciało* }
- Jak każda metoda może być w lub poza ciałem klasy
- Może mieć niepuste ciało
- Przykład ...

Tworzenie obiektu

Konstruktor parametryczny

```
#include <iostream>
class foobar{
public:
    foobar() {}
    foobar(int aa, int bb=9)
    {
        a = aa;
        b = bb;
    }
private:
    int a;
    int b;
};
int main(){
    foobar f1, f2(3), f3(3,4);
}
```

- Służy do przekazania argumentów
- składnia:
identyfikator(argumenty)
{ ciało }
- Jak każda metoda może być w lub poza ciałem klasy
- Może mieć domyślne parametry
- Przykład ...

Tworzenie obiektu

Lista inicjalizacyjna

```
#include <iostream>
class foobar{
public:
    foobar(){}
    foobar(int aa, int bb=9)
        : a(aa), b(bb) { }
private:
    int a;
    int b;
};
int main(){
    foobar f1, f2(3), f3(3,4);
    int c(9); //konsekwencja
}
```

- Ustawia wartość w czasie tworzenia obiektu
- składnia:
*identyfikator(argumenty) :
var(val)
{ ciało }*
- przydatne gdy obiekt przechowuje referencje
- Czasem nie można w {}

Tworzenie obiektu

Konstruktor kopiujący

```
#include <iostream>
class foobar{
public:
    foobar(){}
    foobar(const foobar& f)
    {
        a = f.a;
        b = f.b
    }
private:
    int a;
    int b;
};
int main(){
    foobar f1, f2(3), f3(3,4);
    int c(9); //konsekwencja
}
```

- Jest zawsze (?)
- Powinien być w sekcji public:
- ... chyba, że nie chcemy ...
- składnia:
identyfikator(iden& i)
{ ciało }
- Jak każda metoda może być w lub poza ciałem klasy
- Może mieć niepuste ciało
  - Przy przekazywaniu z i do funkcji
- Przykład ...

Niszczenie obiektu

Destruktor

```
#include <iostream>
#include <stdlib.h>

using namespace std;

class collection{
public:
    collection(){size=0; tab=NULL;}
    collection(int s) : size(s) {
        allocate();}

    ~collection(){
        cout << "The cleaning service
            !" << endl;
        delete [] tab;
    }
    void setSize(int a){ size=a; }
    int getSize(){ return size; }
    void allocate();
    int& rTab(int i)
    { return tab[i];}
private:
    int size;
    int * tab;
};
```

```
void collection::allocate()
{
    tab = new int[size];
}
```

- Odwrotność konstruktora
- Wywoływany przy końcu życia obiektu
- Nigdy nie wywoływany jawnie
- Jest tylko jeden
- Metody specjalna, tworzona domyślnie przez kompilator
- Definicja w lub poza ciałem
- *~ identyfikator(argumenty)*
    { ciało }
- Destruktor wywoływany przed zwolnieniem zasobów